

PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA: ŽIVOT SO ZÁVISLOSŤOU

Meno:

Dátum:

Téma:	Zameranie:
závislosti, násilie v partnerských vzťahoch, mediálny obraz osôb so závislosťou, životný štýl	Psychologická disciplína: sociálna psychológia, všeobecná psychológia, psychológia osobnosti Odporúčany odbor štúdia: mediálne a komunikačné štúdiá, lekárstvo a ošetrovatelstvo, bezpečnostné vedy, sociálna práca

Otázky a úlohy:

1. Analyzujte, akú úlohu v rozvoji Haninej závislosti od alkoholu zohrávali rodinné prostredie a modely správania, ktoré vnímala už v detstve. Ako mohlo pôsobenie rodičov a ich konanie vplyvať na Hanino chápanie alkoholu ako „normálnej“ súčasť života? Diskutujte, aké preventívne opatrenia by mohli pomôcť podobným rodinám. Aké sú možnosti práce so závislými a spoluzávislými osobami v oblasti podpory zvládania záťaže, podpory kompetencií jednotlivca a posilnenie schopnosti motivovať sa k zdravému životnému štýlu?

1

2. Preskúmajte, ako násilie v partnerskom vzťahu môže ovplyvniť závislosť od alkoholu a prečo sa ľudia často opakovanne vracajú k závislosti aj po tom, čo sa pokúsili o liečbu. Navrhnite konkrétne kroky alebo stratégie, ktoré by mohli pomôcť ľuďom ako Hana v procese odchodu z násilného vzťahu a udržania si abstinencie.

3. Diskutujte, akú úlohu zohrávajú sociálne siete a vzťahy pri podpore liečby závislých osôb. Analyzujte, aký význam mala pre Hanu podpora jej nového partnera a účasť na stretnutiach abstinujúcich alkoholikov. Vysvetlite, prečo sú tieto faktory kľúčové v procese zotavenia z návykových látok.

4. Analyzujte, ako sú v médiách zobrazované ženy so závislosťou od alkoholu a aký to môže mať vplyv na verejnú mienku a sebaidentifikáciu závislých osôb, ako je Hana. Zamerajte sa najmä na stigmatizáciu a morálne odsudzovanie, zjednodušený obraz duality „padlej ženy“ a „vyliečenej hrdinky“, na mýtus o „alkoholičke“ ako spodine spoločnosti, na vonkajší vzhľad a zahanbovanie tela či na romantizáciu alkoholu a zobrazovanie pitia alkoholu u žien ako prejavu slobody. Doplňte do tabuľky, ktoré zobrazenia závislých žien majú na Hanu vplyv v súvislosti s prežívaním viny či izolácie a ktoré ju, naopak, môžu motivovať k zmene? Vytvorte návrh na mediálnu kampaň, ktorá by podporovala pozitívne vnímanie zotavenia sa a sociálnej podpory pre ľudí zápasiacich so závislosťou.

2

Vina	
Izolácia	
Motivácia k zmene	

5. Analyzujte psychologické faktory, ktoré môžu ovplyvniť Haninu motiváciu zotrvať v abstinencii a jej rozhodnutie uspieť vo vzdelávaní a zmeniť svoj životný štýl. Zamerajte sa na vnútorné a vonkajšie faktory, ktoré môžu pôsobiť ako motivátory alebo prekážky (sebauvedomenie a sebakontrola, vnútorná motivácia, zmysel a cieľ, sebavedomie a viera v schopnosť zvládnuť výzvy, sociálne vzťahy, zvládanie stresu, sociálna podpora, osobná zodpovednosť a autonómia, vyrovnanie sa s minulosťou,...). Diskutujte o tom, ako môže byť psychologická podpora prispôbená individuálnym potrebám pacienta a čo by mohlo pomôcť Hane udržať si novonadobudnuté ciele.

Psychologické faktory, ktoré vplyvajú na motiváciu a zmenu životného štýlu	vonkajšie faktory	vnútorné faktory
motivátory		
prekážky		

Kde sa dozviem viac?

Desseut, M., Miníková, M., & Besedová, L. (2021). *Metodika sociálnej práce so závislými a spoluzavislými*. Spokojnosť – centrum sociálnych služieb, n.o.
<https://ispokojnost.sk/wp-content/uploads/2023/02/Metodika-socialnej-prace-so-zavislymi-a-spoluzavislymi.pdf>

Lukáč, M. (2015). *Resocializácia dospelých*. Prešovská univerzita v Prešove.

Marlatt, G. A., & Donovan, D. M. (2005). *Relapse Prevention: Maintenance Strategies in the Treatment of Addictive Behaviors*. The Guilford Press.

Metodiky a online vzdelávanie o domácom násilí pre zdravotné profesie, prokuratúru a sudy, pre políciu, sociálne a psychologické profesie: <https://metodiky.online/>

Room, R. (2005). *Stigma, social inequality and alcohol and drug use*. *Drug and Alcohol Review*, 24(2), 143-155. <https://doi.org/10.1080/09595230500102434>

Sollárová, E., Slaměník, I., & Výrost, J. (2019). *Sociální psychologie*. Grada.

Ako citovať tento učebný materiál:

Lemešová, M., Minarovičová, K., Sokolová, L., & Zacharová, Z. (2024). *Život so závislosťou*. In: Dvorská, D., Sokolová, L., Karolčík, Š., Dovičák, M., Griguš, S., & Hrcán, Z.: Učiteľská akadémia UK [webová stránka]. Získané z <https://www.ucitelskaakademia.sk/pripady-a-pribehy/psychologia-x-krat-inak/zivot-so-zavislostou>

Prípadové štúdie a zadania sú súčasťou publikácie:

Lemešová, M., Minarovičová, K., Sokolová, L., & Zacharová, Z. (2024). *Psychológia x-krát inak*. Univerzita Komenského v Bratislave. ISBN 978-80-223-5955-9.